

Motion till riksdagen 2019/20:665

av **Betty Malmberg (M)**

Värnande av Vätterns vatten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att långsiktigt säkra tillgången på dricksvatten av god kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att viktiga dricksvattentäkter, vare sig de utgörs av grundvatten eller ytvatten, ska kunna pekas ut som riksintresse och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Vättern bör utnämnas till riksintresse för dricksvattenförsörjning och om att detta ska väga tyngst av sjöns olika riksintressen samt tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En liknande motion behandlades av Riksmötet 2018/2019. Utskottets ställningstagande ger dock inget svar på de yrkanden som fanns i motionen, utan utskottet hänvisar till ett ”omfattande utrednings- och beredningsarbete om frågorna” som pågår (2018/19:CU5). Därför motioneras det åter om den viktiga fråga som tillgången till dricksvatten innebär.

Utän tvakan är vatten vårt viktigaste livsmedel. För oss politiker är det därför ett stort ansvar att se till att vi långsiktigt säkrar tillgången till dricksvatten av god kvalitet. Något som inte minst gjorde sig påmint sommaren 2018, liksom sommaren 2016, då bland annat Östergötland, Öland och Gotland drabbades av sinande brunnar. Men dessa

län är inte ensamma om problem. Enligt SMHI riskerade 15 av Sveriges 21 län vattenbrist i juli i år.

En viktig dricksvattentäkt är Vättern som är en av Norra Europas största dricksvattenkällor. I dagsläget försörjer sjön cirka 250 000 invånare i 11 kommuner. Men flera kommuner i närområdet har planer på att ta sitt vatten ur sjön. Nyligen skrev Östgöta Correspondenten (14/8-19) om initiativet ”Vätternvatten” som projekterar för att år 2030 kunna ansluta ytterligare fem kommuner i Örebro län att hämta sitt dricksvatten från Vättern. Det skulle innebära en fördubbling av konsumenter. Men i ett framtida perspektiv menar många att Vättern till och med kommer att behöva försörja kommuner i Stockholmsområdet. Rent vatten är inte längre något vi kan ta för givet. Inte minst klimatförändringarna innebär nya utmaningar. Moderaterna har tidigt uppmärksammat detta och därför i flera år avsatt medel för ökad forskning och vattenrening.

Enligt Dricksvattenutredningen från 2015 bygger idag den allmänna dricksvattenförsörjningen till ca 50 procent på ytvatten och ca 25 procent vardera på grundvatten och konstgjort grundvatten. Det är därför viktigt att även ytvattentäkter ska kunna utnämnas som så kallat riksintresse.

Vättern är idag riksintresse för: turism, fritidsliv, natur- och kulturvärden, naturvård, yrkesfiske och totalförsvaret. Dessutom är hela sjön utpekad som Natura 2000-område. Problemet är dock att kvaliteten på dricksvattnet trots detta kan hotas. Försvaret söker till exempel tillstånd att öka sin skjut- och flygverksamhet. Ett gruvbolag projekterar för att bryta sällsynta jordartsmetaller i ett område som ligger inom Vätterns tillrinningsområde och Fortifikationsverket vill göra om dräneringen på Karlsborgs flygplats, inne på vars område man har funnit stora föroreningar av PFAS-kemikalier. Det sistnämnda projektet har dock pausats av regeringen då de menar att det behövs ett bättre kunskapsunderlag om de eventuella miljöriskerna med dräneringen. Faktum kvarstår att dessa aktiviteter kan komma att äventyra vattnets kvalitet. Undertecknad menar att Vättern och dess dricksvatten därför måste få ett ökat skydd och att sjön ska utnämnas som riksintresse för dricksvattenförsörjning. Det är också viktigt att ett sådant riksintresse i så fall väger tyngre än övriga riksintressen som finns för sjön, så att den inbördes prioriteringsordningen sätter dricksvattenförsörjning högst.

Riksdagen bör utifrån ovan ge regeringen i uppdrag att vidta åtgärder för att säkerställa att Vättern och dess dricksvatten kommer att hålla hög kvalitet även för kommande generationer. Detta måste riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmborg (M)